

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์ประจำชาติไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลายและสวยงาม ซึ่งเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ส่งผลให้ธุรกิจที่ต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวเติบโตไปด้วย การท่องเที่ยวจึงมีบทบาทสำคัญในการนำเงินตราเข้าประเทศเป็นจำนวนมากและทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งยังมีส่วนช่วยในการสร้างงานและกระจายรายได้ไปในส่วนต่างๆ อีกด้วย จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน หรือประวัติศาสตร์ เรื่องของการเกษตรก็โดดเด่นไม่แพ้กัน เนื่องจากจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดที่มีสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตร ทำให้มีอุตสาหกรรมเกษตรเกิดขึ้นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังเป็นจังหวัดชั้นนำในการผลิตสินค้าการเกษตรออกสู่ตลาดอีกด้วย ดังนั้นนอกจากจังหวัดสุพรรณบุรีจะเป็นจังหวัดที่มีสถานท่องเที่ยวในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และธรรมชาติแล้ว จังหวัดสุพรรณบุรียังมีแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการให้บริการด้านเทคโนโลยีการผลิตการเกษตรและเกษตรเชิงอุตสาหกรรมอีกด้วย เช่น ศูนย์วิจัยข้าวสุพรรณบุรี ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสุพรรณบุรี ศูนย์วิจัยพืชไร่น้ำสุพรรณบุรี ศูนย์บริหารศัตรูพืชโดยชีวภาพ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง) เป็นต้น แหล่งเรียนรู้เหล่านี้มีงานด้านการเกษตรมากมายที่นำไปสัมผัสและเรียนรู้ เพื่อเป็นประสบการณ์แห่งการเริ่มต้นหรือพัฒนาอาชีพของผู้สนใจ ทำให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้นมา

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) จะทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวชนบท ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ได้รับทั้งความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ สร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร ซึ่งเป็นคุณค่าภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกษตรกรไทย รวมถึงเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าทรัพยากรด้านการเกษตรของเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ครอบครัว ชุมชน สังคม มีความเข้มแข็งและความเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม แต่เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ทำให้ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก การจัดการจึงเป็นเพียงการวางพื้นฐานความรู้และความเข้าใจในธุรกิจโดยรอบด้าน เช่น การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนการวางแผนการประชาสัมพันธ์ ด้านการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น แต่การบริหารจัดการ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะต้องทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เหมาะสม รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อมตลอดจนการกำหนดแนวทางมาตรการและแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบแนวความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จ

การพิจารณาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายนั้นจำเป็นต้องพิจารณาระบบย่อยและองค์ประกอบของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์กรและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้ รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี โดยพิจารณาในด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการจูงใจ และด้านการควบคุม ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อทราบถึงระดับความพึงพอใจความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจและต้องการที่จะกลับมาอีก นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของผู้มาท่องเที่ยวให้มากขึ้น

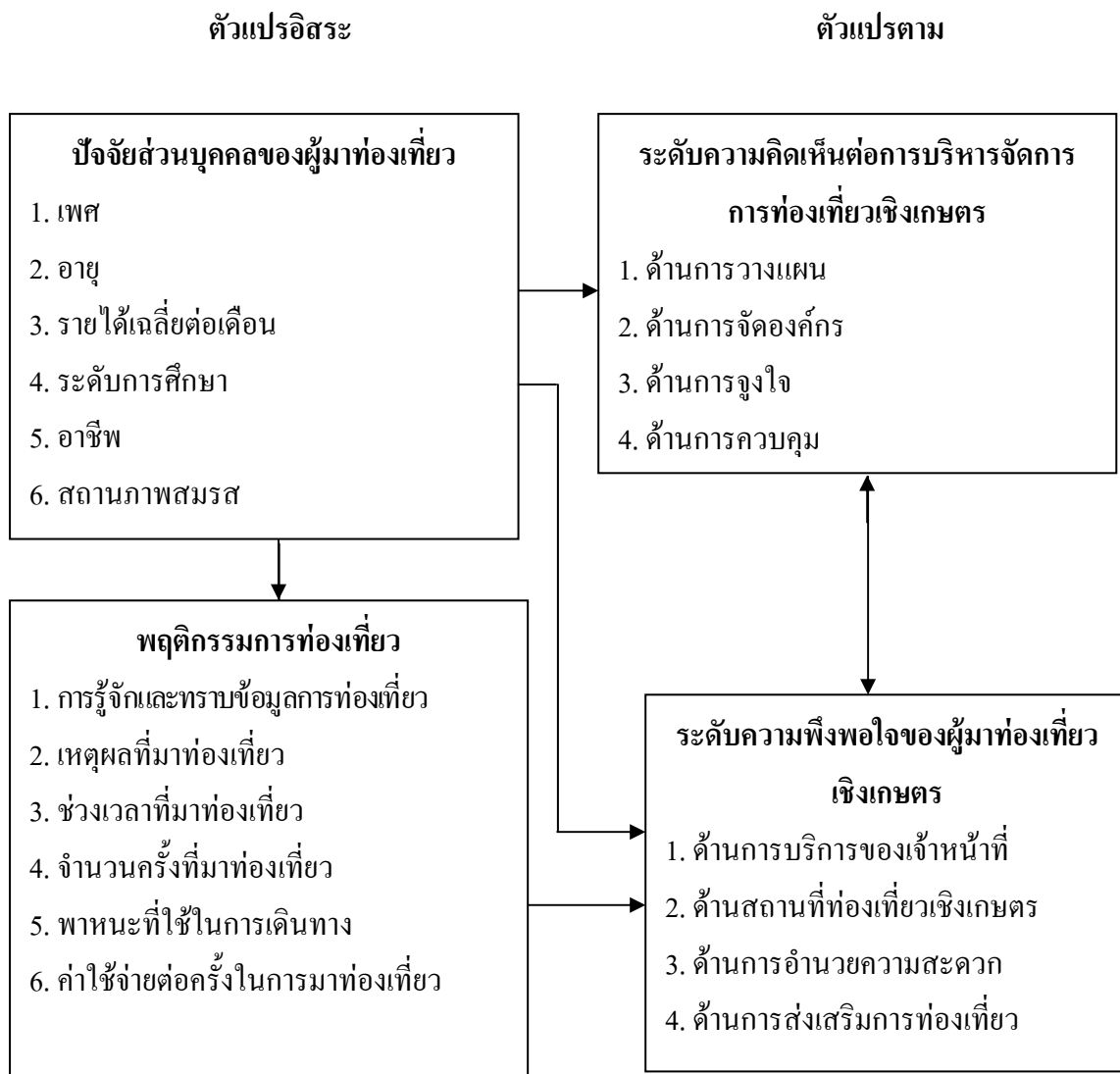
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
5. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
6. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี

8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กับระดับความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มาท่องเที่ยวต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มาท่องเที่ยวต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมของผู้มาท่องเที่ยวต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

4. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มาท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี

5. ระดับความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยสูตรของ คอชแรน (Cochran, 1953 : 47) เนื่องไม่ทราบจำนวนประชากร

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

2.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

2.1.1.1. เพศ

2.1.1.2. อายุ

2.1.1.3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2.1.1.4. ระดับการศึกษา

2.1.1.5. อาชีพ

2.1.1.6. สถานภาพสมรส

2.1.2. พฤติกรรมของผู้มาท่องเที่ยว ประกอบด้วย

2.1.2.1. การรู้จักและทราบข้อมูลการท่องเที่ยว

2.1.2.2. เหตุผลที่มาท่องเที่ยว

2.1.2.3. ช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

2.1.2.4. จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว

2.1.2.5. พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

2.1.2.6. ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการมาท่องเที่ยว

2.2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1. ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

2.2.1.1. ด้านการวางแผน

2.2.1.2. ด้านการจัดองค์กร

2.2.1.3. ด้านการจูงใจ

2.2.1.4. ด้านการควบคุม

2.2.2. ระดับความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

2.2.2.1. ด้านการบริการ

2.2.2.2. ด้านสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.2.2.3. ด้านการอำนวยความสะดวก

2.2.2.4. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

3. ขอบเขตด้านสถานที่ สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากผู้มาท่องเที่ยวที่ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง) ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี และอุทยานผักพื้นบ้านเพื่อการยังชีพ บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ

4. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเวลาเพื่อให้ได้เวลาที่เหมาะสม โดยเริ่มการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็นเวลา 3 เดือน ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2552

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลที่ได้รับจากการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี จะสามารถนำไปวางแผนและพัฒนาด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นไปตามเป้าหมาย

2. เพื่อนำข้อมูลพฤติกรรมของผู้มาท่องเที่ยวไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้ตรงตามพฤติกรรมของผู้มาท่องเที่ยว

3. สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการของผู้มาท่องเที่ยว

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้เข้ามาท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพสมรส

พฤติกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกของผู้มาท่องเที่ยว ที่แสดงถึง กระบวนการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ตลอดจนลักษณะการเข้ามาท่องเที่ยวและหลังท่องเที่ยวแล้วมีการตัดสินใจที่จะเข้ามาใช้บริการต่อไปหรือไม่ ได้แก่ การรู้จักและทราบข้อมูลการท่องเที่ยว หมายถึง ผู้มาท่องเที่ยวรู้จักและทราบข้อมูลจากสื่อ หรือบุคคลใด เช่น เอกสารการท่องเที่ยว แผ่นพับ/ อินเทอร์เน็ต การประชาสัมพันธ์ และญาติ/เพื่อนแนะนำ เหตุผลที่มาท่องเที่ยว หมายถึง สาเหตุที่ผู้มาท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น มาเพื่อทัศนศึกษา เพื่อพักผ่อน ต้องการความรู้เพิ่มเติม และเพื่อประกอบธุรกิจ ช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว หมายถึง วันและเวลาที่ผู้มาท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) วันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ เป็นต้น จำนวนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้มาท่องเที่ยวเคยเดินทางมาท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง หมายถึง พาหนะที่ผู้มาท่องเที่ยวโดยสารมา ไม่ว่าจะเป็น รถโดยสารประจำทาง รถจักรยานยนต์ รถยนต์ส่วนตัว หรือรถนำเที่ยว เป็นต้น ค่าใช้จ่ายต่อครั้งในการมาท่องเที่ยว หมายถึง รายจ่ายที่ผู้มาท่องเที่ยวใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวแต่ละครั้ง

การบริหารจัดการ หมายถึง การกระทำเพื่อให้ได้ผลที่ตรงตามเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ นำไปสู่การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การวางแผน หมายถึง การวางแผนของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นการกำหนดเป้าหมายขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ทั้งหมด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การพัฒนาส่วนประกอบของแผนเพื่อประสานประสานกิจกรรม และการประสานงานกัน การจัดองค์กร หมายถึง เป็นการพิจารณาว่างานอะไรที่จะต้องทำ การกำหนดบุคคลที่จะ ต้องทำวิธีการจัดกลุ่มงานนั้น บุคคลใดมีส่วนงานขึ้นกับผู้บริหารคนใด และระดับการตัดสินใจที่จะต้องเกิดขึ้น การจูงใจ หมายถึง การจูงใจผู้มาท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยประกอบด้วย ชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีการโฆษณาทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต และสถานที่สวยงามดึงดูดใจ การควบคุม หมายถึง การวัดและการแก้ไขการทำงานเพื่อให้แน่ใจว่าวัตถุประสงค์และแผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ การควบคุมเป็นกระบวนการออกข้อกำหนด ซึ่งกำกับกิจกรรมการปฏิบัติขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้

ความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการได้รับการตอบสนองด้านจิตใจและร่างกาย ซึ่งมีทั้งในแง่บวกและแง่ลบต่อสถานที่ท่องเที่ยว ในด้านต่างๆ ได้แก่ การบริการของเจ้าหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ต่อผู้มาท่องเที่ยวที่มารับบริการของสถานที่ท่องเที่ยว

เชิงเกษตรในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส บริการด้วย ความรวดเร็ว บริการด้วยความเต็ม และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การจัดการสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน จังหวัดสุพรรณบุรี ในการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวก หมายถึง การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาท่องเที่ยว เช่น สถานที่จอดรถ การจัดจราจรภายในสถานที่ท่องเที่ยว บริการรถนำเที่ยว การจัดให้มีห้องน้ำไว้บริการ เป็นต้น การส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือสถานที่เพื่อเป็นการดึงดูดผู้มาท่องเที่ยวให้มีความต้องการที่จะท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชนการเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ สถานที่ราชการ ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่มีงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรที่ทันสมัย เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความรู้ และความเพลิดเพลินในกิจกรรมทางการเกษตรในลักษณะต่างๆ ได้ความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ไปประยุกต์ใช้เพื่อประกอบอาชีพได้

ผู้มาท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เข้ามาเยือนท้องถิ่นนั้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะมาศึกษาหาความรู้และท่องเที่ยวพักผ่อนตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ หากแต่ไม่ได้มาอาศัยอยู่อย่างถาวร